

sultat man inte beretts möjlighet att ta del av.

Socialstyrelsen önskade få en bättre bild av den framtida tillgången på läkare i Sverige. 664 enkätsvar av knappt ett tusen tillfrågade inkom, 95 från Polen. Utredningen kunde konstatera att i princip alla som studerade i Polen, Ungern och Tjeckien avsåg att återvända till Sverige, medan åtta av tio som läste i Danmark och Storbritannien avsåg att göra detsamma.

– De svenska studenterna i Polen kan söka AT-tjänst i Sverige, och på så sätt komma in i det svenska systemet.

Motsvarande villkor gäller även efter studier i Danmark, Finland, Italien, Irland, Island, Litauen, Norge och Storbritannien, vilka har motsvarande AT som del i utbildningen, varför man kan ansöka om AT i Sverige efter fullgjord examen.

När Polen 2004 blev medlem i EU, drygt ett par år efter det att Medical Academy introducerat det internationella programmet, öppnades storskaliga möjligheter för utbildning på export. Enligt EU-regler ger en läkarexamen vid ett erkänt universitet doktorn rätt att söka läkarlegitimation i EU/EES-länder. Med en aktiv marknadsföring i Sverige och Norge, bland annat med annonser i Läkartidningen och direktsänd reklam till sökande som inte beretts plats på läkarutbildningen vid svenska universitet, så har utbytesaffärerna rullat i gång, utifrån insatser av det svenska rekryteringsföretaget

Jedlinski, ett familjeföretag som dock kommer att trappa ner sin verksamhet.

– Vi ger ungdomar möjlighet att utbilda sig till det yrke de drömt om, säger Andrzej Jedlinski, som dock planerar att avveckla verksamheten.

– Det är slitigt. Vi har en jourtelefon som är på fram till klockan 23 om kvällarna, säger Andrzej Jedlinski, som bevarar den egna provisionen som affärshemlighet.

Studenterna har uppgett att de betalar 3 000 kronor till företaget, och då ingår informationservice.

Årskursen som examinerades i fjol betalade studieavgiften i dollar. Alexander, Evelina, Simran och Erik betalar i euro. Årskurserna som nyligen påbörjat sina studier betalar däremot i lokal valuta. Studieavgiften är nu 32 000 zloty om året, det vill säga för sex år totalt 732 000 kronor enligt aktuell kurs.

Departementssekreterare Carl-Albert Hjelmhorn vid utbildningsdepartementet reagerar först starkt på uppgifterna om att utbildningen för de polska studenterna är gratis, samtidigt som den på det engelska programmet är avgiftsbelagd.

– I offentlig verksamhet kan man inte diskriminera mellan inhemska och andra medborgare från EU/EES-området. Det skulle vara ett flagrant brott mot likabehandlingsprincipen. Men här har man uppenbarligen startat någon form av privat verksamhet.

Marie Närlid



»Det är mycket politik i det här från Sveriges sida«, säger Thomas Jorne, AT-läkare på Sunderby sjukhus utanför Luleå, som i våras tog sin examen vid Medical Academy i Gdansk. Foto: Susanne Lindholm/Scanpix

»Vi behövs, men svenska myndigheter är inte beredda betala för oss«

Thomas Jorne tog examen från Medical Academy i Gdansk i våras. Nu gör han sin allmäntjänstgöring i Piteå, totalt 18 månader.

– Just nu är jag på Sunderby sjukhus utanför Luleå, eftersom man lagt ner kirurgin i Piteå. Här ska jag vara i tre månader. Därefter blir det

IVA. Under sommaren var jag på medicin.

Hur var utbildningen i Gdansk?

– I Polen är det studier hela tiden om man ska få godkänt. Utbildningen är bra, medan problemen gäller administrativa frågor. Umgängesklimatet är också annorlunda.

Var du väl förberedd för AT?

– I Sverige eller Norge. Det är sjunde året skolan har haft en »English division«.

Hur finansierar du studierna?

– Första åren betalade mina föräldrar. CSN och att jobba som sjuksköterska i Norge, via ett bemanningsföretag, så att jag kan jobba

längre pass.

Bäst och sämst med utbildningen?

– Vi får för lite administrativa kunskaper och vet ingenting om hur det fungerar i Sverige. När det gäller att diagnostisera kan vi lika bra som svenskar, men jag kan inte diktera en journal. Bäst att vi får

göra så mycket. Dåligt är att det är begränsade möjligheter till att forska.

Jobbmöjligheter i Sverige?

– Vad jag har hört så kommer det att finnas behov av läkare i Sverige. Men man behöver fler läkare i hela världen. ■

Foto: Adam Warzawa/Scanpix

UTBILDNING PÅ EXPORT

»I Polen gallras det rätt snyggt bland studenterna, ungefär 50 procent försvinner på vägen. Det tror jag inte att sökande är medvetna om.«

– Ja, absolut. Jag har pluggat ordentligt och gjort mitt bästa. Jag känner mig trygg i vad jag pysslar med. Det finns för övrigt en kvinnlig AT i Piteå som också har läst i Gdansk. I Polen är praktiken integrerad i utbildningen från och med årskurs tre. Förmiddag är det föreläsningar, eftermiddagar klinik.

– I Polen gallras det rätt snyggt bland studenterna, ungefär 50 procent försvinner på vägen. Det tror jag inte att sökande är medvetna om. De



»De som är tillräckligt målmedvetna och tar ansvar för sina studier klarar sig i regel«, konstaterar Thomas Jorne om studierna i Polen.

Foto: Susanne Lindholm/Scanpix

som är tillräckligt målmedvetna och tar ansvar för sina studier klarar sig i regel. Jag ång-

rar inte nu att jag påbörjade eller fullföljde utbildningen.

Varför är gallringen så hård?

– Jag tror att det handlar om tempot på studierna. Man ska ha 65–70 procent rätt på tentorna för att få godkänt. Vissa unga tar inte studierna på allvar, vilket leder till att de måste gå om eller sluta. Alla har inte en mamma eller pappa som kan eller vill betala 4 000 dollar per år (i dag 32 000 zloty, cirka 88 000 kronor, per år).

Hur lyckades du finansiera dina studier?

– Genom lån och sommarjobb. Jag har lite över 600 000 i studieskulder, har inte vågat kolla. CSNs hållning är jobbig, att man inte kan få dispens för en termin om man har slagit i taket. Jag har sedan tidigare en VVS-ingenjörsexamen. Som tur var

hade jag en lägenhet som jag kunde belåna.

– Det är mycket politik i det här från Sveriges sida. Vi behövs, men svenska myndigheter är inte beredda att betala för oss.

Framtida specialitet?

– Något inom medicin. Det har jag lätt för och det tycker jag om. Eller primärvården.

Vad råder du blivande läkarstudenter som vill läsa i Polen?

– Att inse att det är väldigt mycket att läsa. Polen är heller inte som Sverige. Muntliga överenskommelser gäller inte, man måste ha allting på papper, för att till exempel inte få betala straffränta. På det stora hela märks det inte att skolan är ett företag. Det visar sig i små irritationer som att man tar extra betalt om man vill ha ett betygsoriginal.

Marie Närlid